

**HAPPY
WORKDAY!**

HÅLLBARHETSRAPPORT 2023

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling handlar om att säkerställa goda livsvillkor för alla människor – nu och i framtiden. Människan är i centrum, ekologin sätter ramarna och en sund ekonomi är en förutsättning och ett medel för hållbar utveckling.

Folktandvården Gävleborg (FTV) har som mål att tänka hållbart i alla beslut och processer för att skapa långsiktigt värde för medarbetare, patienter, samhället och miljön. Hållbarhetsrapporten beskriver hur vi arbetar med detta.

Friska patienter kan komma mer sällan

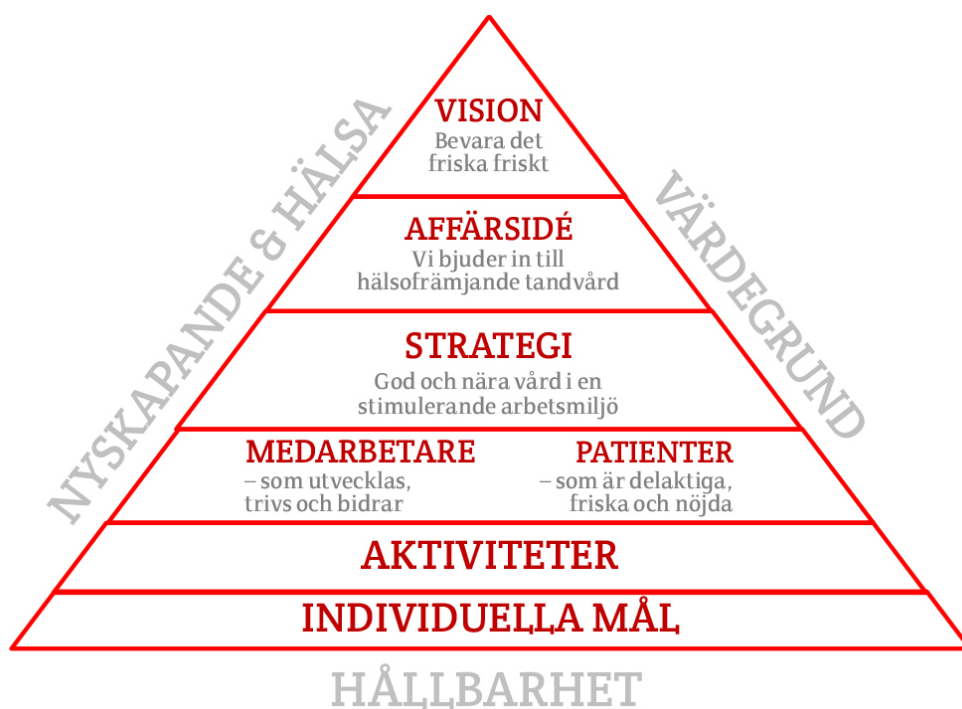
Under 2023 har vi haft fortsatt stor efterfrågan på tandvård. Det har gjort att vi varit tvungna att koncentrera insatserna till att i första hand ta emot de patienter som har störst behov. Friska patienter kommer att få vänta längre, helt i linje med de nya Nationella Riktlinjerna för tandvård. Ett generationsskifte gör också att många erfarna medarbetare går i pension och att vi har många unga nya medarbetare som behöver tid att komma in i sin nya yrkesroll.

Miljöcertifiering och ledningssystem

Folktandvården Gävleborg är certifierade enligt miljöstandarden ISO 14001: 2015 som fastställer ett strukturerat arbetssätt för en hållbar utveckling. Ledningssystemet med miljö- och hållbarhetsarbete i verksamheten fick med beröm godkänt också i år. Vi har bl.a. identifierat intressenter, bindande krav och risker och möjligheter för en hållbar utveckling samt analyserat verksamhetens betydande miljöaspekter.

Vision och affärsidé

Folktandvården Gävleborg ska bevara det friska friskt samt bjuda in till hälsofrämjande tandvård.

Hållbarhet

2015 antog världens länder FN:s Agenda 2030 som fokuserar på tre sinsemellan lika viktiga perspektiv: Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. Agenda 2030 består av 17 globala mål vars syfte är att skapa hållbar utveckling. Fyra av dessa mål har identifierats som speciellt viktiga för FTV verksamhet. Dessa är hälsa och välbefinnande, anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, minskad ojämlikhet samt hållbar konsumtion och produktion.

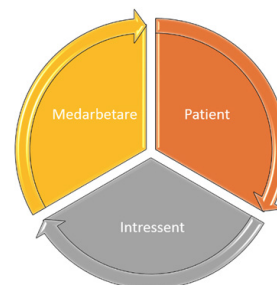
Framtidsplan 2023-2027

Under 2023 tog vi i anslutning till den nya affärsplanen fram en Framtidsplan 2023-2027. Den beskriver vilka utvecklingsområden och långsiktiga inriktningar som gäller för Folktandvården Gävleborg.

Från 2024 är framtidsplanen och verksamhetsplanen sammanlagda till ett dokument; Strategi- och verksamhetsplan 2024.

Holistiskt perspektiv

Vi ser de olika delarna i verksamheten/medarbetare, patienter och intressenter ur ett holistiskt perspektiv. De hänger ihop och är varandras förutsättningar.

Medarbetare

För att vi ska kunna bedriva en bra verksamhet och skapa ett hållbart arbetsliv för våra medarbetare jobbar vi aktivt med att vi ska vara en attraktiv arbetsgivare som engagerar och utvecklar medarbetare. Vår långsiktiga kompetensförsörjning utgår från att arbeta med lärlingsprogrammet där vi rekryterar ungdomar från regionen, som med den lokala anknytningen oftare återvänder till länet.

Medarbetarvård – förmåner

I Folk tandvården erbjuds en rad förmåner till medarbetarna. Vi arbetar för att förmånerna ska vara kända för att kunna nyttjas och uppskattas.

Arbetsmiljö

Folk tandvården följer det systematiska arbetsmiljöarbetet och genomför kontinuerligt daglig styrning på klinik, arbetsplats-träffar, arbetsmiljöronder, samverkan med fackliga parter, medarbetardialoger, medarbetarenkäter, verksamhetsplanering och riskbedömningar.

Kompetensutveckling

Under året har vi fortsatt nyttjat möjligheten till digitala utbildningar och möten. Live-utbildning har kunnat ersättas av digitala varianter och vi tänker alltid till innan en utbildning börjar om den kan ske digitalt eller behöver vara fysisk. Vissa nationella konferenser har fortsatt ersatts av digitala möten.

Under 2023 har specialisttandvårdens seminarieverksamhet och auskultationer fortsatt och vi har genomfört flera internutbildningar och introduktionsutbildningar.

Varje år genomförs mål- och utvecklingsdialog mellan medarbetare och chef. Resultatet genererar en utvecklingsplan för att uppnå målen. Kopplat till utvecklingsplanerna skapas sedan de utbildningsinsatser vi behöver för att möta de behov av vidareutbildning och utveckling medarbetarna har. Vi satsar dessutom sedan många år på forskning.

Karriärträdet blir Växa

Under året fortsatte arbetet med vårt karriär- och utvecklingsprogram som fått namnet Växa. Som medarbetare i FTV ska man kunna se en framtid hos oss, där utbildning, kunskap och växande är möjligt. Att stärka allmäntandvården och kunna presentera den som en långsiktig karriärväg är centralt ur ett hållbarhetsperspektiv, där vi behöver många duktiga, breda kliniker. Närheten till länets invånare stärks med en utvecklad allmäntandvård i samverkan med specialisttandvården.

Medarbetardialog

Som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkansavtalet genomförs klinikmöten, medarbetarenkät samt mål- och utvecklingsdialog med alla medarbetare. I information- och kommunikationsplanen tydliggörs förutsättningarna för att skapa en god dialog.

Lärlingsprogram

Vårt framgångsrika lärlingsprogram genererade under 2023, 18 lärlingar på våra kliniker. Inbjudan till programmet går ut till ungdomar i regionen som avslutat sin gymnasieutbildning för att erbjuda möjlighet att prova på tandvårdsbranschen. Vår förhoppning är att de tycker att ett jobb inom tandvård känns spännande, utbildar sig och kommer tillbaka för ett framtida jobb i folktandvården. Vi hade under 2023, 38 tidigare lärlingar som nu jobbar hos oss efter utbildning till ett tandvårdsyrke.

Rekrytering

En utmaning är att attrahera, rekrytera och framförallt behålla och utveckla medarbetare. Genom ett långsiktigt arbete kan vi anställa flera av våra tidigare lärlingar, sommarjobbare och studenter. Vi besöker flertalet skolor och mässor på utbildningsorterna för att möta studenterna under utbildning och locka dem till Gävleborg. Swedental, den årliga branschmässan, genomfördes i Umeå för första gången där vi medverkade i samverkan med övriga folktandvårdsorganisationer i Sverige.

Ett stort antal studenter, prova-på-jobbare, sommarjobbare och tandläkare utan svensk legitimation passerar normalt på klinikerna under ett år och så även under 2023. Vi har fortsatt kunna visa upp verksamheten och använda de tillfällen när vi möter medarbetare under utbildning som en del i vår rekryteringsstrategi.

Under året startades ett projekt för att hjälpa tandläkare från tredje land att få svensk legitimation.

ST-utbildning

Vi erbjuder ST-utbildningar (specialisttandläkarutbildning) i flera specialiteter. Just nu har vi pågående ST-utbildningar i käkkirurgi, ortodonti och parodontologi.

Pension

Ett hållbart arbetsliv handlar om förberedelserna inför pensionen. Under 2023 fick vi ett nytt pensionsavtal AKAP-KR som ger högre avsättning till tjänstepension.

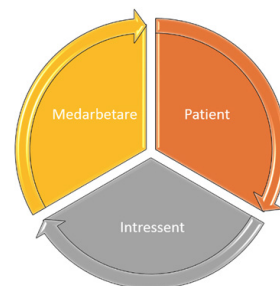
- » Folktandvården erbjuder som en av förmånerna pensionsrådgivning till de medarbetare som fyllt 61 år.
- » Tjänstepension – betalas in årligen för alla medarbetare.
- » Lönevaxling – en förmån som erbjuds våra medarbetare.

Patient

Folktandvårdens viktigaste uppdrag är att göra det möjligt för regionens befolkning att bibehålla eller förbättra sin munhälsa samt att erbjuda tandvård på lika villkor. Den stora utmaningen är att utjämna de orättvisa skillnader som finns när det gäller tandhälsa och ur ett hållbarhetsperspektiv är den förbättrade munhälsan av stor betydelse med mindre resor, mindre belastande material och mindre frånvaro.

Förebyggande tandvård

I samverkan med patienter och deras stödpersoner förebygger och behandlar vi ohälsa i munnen. Motiverande samtal samt beteendemedicinsk prevention och behandling används för att främja hälsosamma levnadsvanor. Hälsöfrämjande samtal och regelbunden fluoridsköljning erbjuds i länets skolor, vi samverkar med regionens mödra- och barnhälsovård för att främja hälsa hos småbarnsfamiljerna och bedriver uppsökande verksamhet till vuxna med stora omvårdnadsbehov.

Kallelser och riskbedömning

Patienterna kallas för undersökning eller behandling utifrån individuella behov av tandvård. Under 2022 infördes ett riskbedömningssystem för att styra mot god och jämlik hälsa för patienter. Riskbedömningen ligger bl.a. till grund för med vilka intervall patienterna rekommenderas komma på återbesök. Ju friskare mun, desto längre intervall till nästa återbesök.

Hållbara behandlingar

Strävan är att erbjuda behandlingar av hög kvalitet med långsiktig hållbarhet för patienten. Behandlingsplaner görs i samråd med patienten och därefter får patienten ett kostnadsförslag på överenskommen behandling. Innehåll och kvalitet i det unika patientmötet är en avgörande faktor. Om det låter sig göras ska behandlingen kunna färdigställas med så få besök som möjligt. Patienten ska ges de bästa förutsättningar att klara sin egenvård i så stor utsträckning som möjligt. De patienter som behöver mer vård ska också ges det utrymme som det unika behovet kräver. Det innebär att folktandvården

försöker begränsa antalet återbesök och även förlänga intervallen till nästa kontroll genom noggrann bedömning av risk för sjukdom eller ohälsa. Helt i linje med nya Nationella Riktlinjer för tandvård och väl beskrivet i betänkandet om Jämlik Tandhälsa (SOU 2021:8)

Delaktighet och samverkan

Delaktighet och samverkan är en viktig del av vårt kvalitetsarbete. Vi lyssnar och uppmuntrar patienter att lämna synpunkter på vård och bemötande. Vi förbättrar oss genom att analysera inkomna synpunkter, men följer också upp vården genom systematiskt kvalitetsarbete, där egenkontroller är ett värdefullt instrument. Delaktighet innebär att vi arbetar tillsammans runt och med våra patienter. Genom arbetsfördelning kan medarbetare med olika kompetenser aktivt delta i patientmötet.

Vård på lika villkor

I ägarens krav finns en tydlig prioriteringsordning för att skapa vård på lika villkor. Patienter med akuta behov ges företräde till åtgärd av de akuta problemen.

Vår folkhälsofunktion fortsätter arbetet med att möjliggöra för personer med funktionsvariationer som har svårt att komma till klinik att få kontroller och behandlingar utförda i eller nära sitt hem. Genom att utbilda tandvårds- och omvårdnadspersonal kan behovet av resor till klinik minska.

Samverkan mellan kliniker sker för att säkra god tillgång på kompetens under årets alla dagar, t.ex. samlokaliseras jourverksamhet under sommarmånaderna.

Andra aktiviteter som görs för att uppnå målet om vård på lika villkor är:

- » Allmäntandvården utgör basen och närheten till befolkningen. Vi erbjuder förebyggande hemtandvård så att fler får nödvändiga regelbunden stödbehandling utan att varje gång behöva besöka kliniken. Alla kliniker har varit bemannade under året, vilket borgar för närheten för många.
- » Folktandvården Gävleborgs mobila fullt utrustade tandvårdsklinik på trailer används uppställd vid särskilda boenden för patienter som har svårt att ta sig till tandvården.
- » Folktandvården genomför förebyggande vård (sk recidivprofylax) vid besök på SÄBO för att minska antalet resor till klinik.
- » Folktandvården samverkar med en kommun (Hofors) i länet, där kommunens personal (undersköterskor) efter utbildning kan utföra viss recidivprofylax.
- » Specialister reser ut i länet på konsultationer och behandling, samt utbildning av medarbetare.
- » FTV satsar på forskning och utveckling med klinisk relevans. Ett FoU råd som ska bistå intresserade av forskning hjälper till i arbetet.
- » Vi strävar efter att främja och utveckla samarbete mellan alla yrkeskategorier för att ges möjlighet att arbeta på toppen av sina kompetenser.
- » Genom förbättrad riskbedömning och vårdprioritering kan behandlingsintervall individanpassas.

Kunddialog och bemötande

Att ha en god tillgänglighet, dialog och bemötande är viktigt för att möta patienternas önskemål och för att kunna fånga upp vad som är viktigt för oss att prioritera. Dialogen främjar också förståelsen för värdet av en hållbar munhälsa och hur patienterna själva kan påverka munhälsan i ett längre perspektiv.

Vi fortsätter att utveckla och stärka de digitala kanalerna, där SMS, webb och sociala kanaler är våra huvudsakliga kommunikationsvägar.

Extern webbplats

- » Egenvård – för hjälp till en hållbar munhälsa.

- » Möjlighet att lämna synpunkter på vården.
- » Boka om och boka av tid direkt på webben. Vi uppmanar patienter att ringa för att boka tid för att kunna prioritera de med störst behov först.

Tillgänglighet

- » Tillsammans med regionen utvecklar vi digitala vårdmöten.
- » Vi utbildar receptionisterna och utvecklar arbetet i receptionen.
- » Kontaktuppgifter till klinikerna finns tillgängligt på vår externa webbplats och 1177.
- » Klinikerna har telefontid mellan 8:00 - 16:00 vardagar. Öppettiderna varierar. När klinikerna är stängda kan akut-tandläkare nås 8.30 - 12.00.
- » Sociala medier är en viktig plattform för att snabbt nå ut.
- » Telefontillgängligheten är en central kanal för oss. Telefonerna på klinikerna har TeleQ funktion för uppringning och vi fortsätter arbetat med att utveckla TeleQ funktionen.
- » Kundsupport tar emot mail och telefon från patienter och bistår främst i fakturor- och frisktandvårdsfrågor.
- » Via mail. Kanalen lämpar sig för att använda autosvar med aktuell information om akut tandvård, öppettider etc.

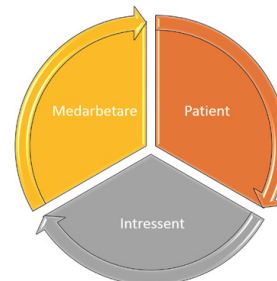
Intressent

För oss är det viktigt att förstå våra intressenters behov och

förväntningar eftersom dessa frågor påverkar
 möjligheterna att nå resultat. Alla våra intressenter är relevanta
 för vårt hållbarhetsarbete. Vi utvecklar verksamheterna tillsam-
 mans med intressenterna.

Intressentdialogen

Vi möter regionens invånare utanför kliniken i samverkan med möd-
 ra- och barnhälsovård, förskolor, skolor, hälso- och sjukvård, kommu-
 nal omsorg, vuxenutbildningar och olika intresseorganisationer. Även
 i dessa sammanhang samtalas det om, utbildas i och ges stöd för
 levnadsvanor som främjar god tandhälsa.

Intressenter

- » Patienter/kunder
- » Befolkningen i länet
- » Närstående
- » Samarbetspartners kommuner
- » Vuxenutbildningar
- » Anhöriga
- » Samarbetspartners kommuner
  - » Skolor
  - » Förskolor
  - » Äldreboenden
  - » Asylboenden
  - » Intresseorganisationer
- » Hälsocentraler och BVC
- » Region Gävleborg
  - » Beställare
  - » Politiker
  - » Styrelse
- » Leverantörer
- » Entreprenörer
- » Branschen
  - » Folktandvården Sverige
  - » Privattandvården
  - » Nätverk
- » Myndigheter
  - » Tandvård- och läkemedels-
förmånsverket
  - » Försäkringskassan
  - » Socialstyrelsen
  - » Inspektionen för vård
och omsorg
  - » Sveriges kommuner
och regioner
- » Utbildningsinstitutioner
- » Forskare
- » Studenter
- » Lärlingar
- » Fackliga organisationer
- » Medarbetare

Kommunikation

Kommunikation internt med chefer och medarbetare har fortsatt

skett via digitala kanaler men endast i de fall det är lämpligt.

I kontakten med externa intressenter har den digitala formen för kommunikation kommit för att stanna. Rekryteringsintervjuer bland både studenter, potentiella medarbetare och lärlingar har till stor del fortsatt i digitala möten.

Miljö och hållbarhet

Folktandvården Gävleborg medverkar till en miljövänligt långsiktigt hållbar utveckling med ökad livskvalitet med utgångspunkt från Region Gävleborgs miljöprogram. Vi ska vara klimateffektiva, resurseffektiva och hälsofrämjande. Vi strävar efter att välja tekniska, ekonomiska och hälsofrämjande lösningar med största möjliga miljöhänsyn. Vi ska uppfylla lagar och krav samt vara föregångare i vårt miljöarbete och kontinuerligt minska vår miljö- och klimatpåverkan lokalt såväl som globalt.

Miljö och hållbarhet

- » Folktandvårdens materielgrupp är en plattform och ett bollplank för frågor kring tandvårdsmaterial. Gruppen skapar rekommendationer för tandvårdsmaterial, arbetsmetoder och lämplig hantering.
- » Teknik – Teknikutveckling med analytiskt IT-verktyg och digitala visningsskärmar ger förutsättningar för en snabb, kontinuerlig och likvärdig uppföljning av mätresultat till verksamhetens alla arbetsplatser vilket gynnar kvalitet, delaktighet och ett hållbart sätt att arbeta.
- » Vi analyserar vid planerade större förändringar eller vid behov utifrån händelser/incidenter i vården. Trenden är att antalet riskanalyser ökar även vid utredning av händelser.
- » Tekniken med intraorala scanners utvecklas och används i allt större grad.

Miljömål

Folktandvården har jobbat med miljömål som övergripande är inte-

grerade i verksamheten och utgår ifrån analys om miljöpåverkande aktiviteter. Transporter utgör i sig den enskilt största påverkansfaktorn och miljömålen

- » Minst 95 procent av alla inköp ska vara planerade – vi arbetar för att undvika spontana småinköp. Färre paket ger färre transporter.
- » Antalet patientbesök till klinik ska kunna reduceras utifrån några tydliga parametrar:
  - » En frisk patient behöver inte komma lika ofta – egenvårdsråd och förebyggande tandvård.
  - » Recidivprofylax vid besök på SÄBO minskar antalet besök till klinik.
  - » Digitala kontakter där i första hand vårdinitierade digitala vårdmöten mäts.
- » Öka antalet sända digitala avtryck. Ersätter analoga avtryck som kräver material (viss miljöbelastning i materialet som sådant) leveranser av material och paket som ska skickas till tandtekniker.

Anti-korruption

Folktandvården jobbar kontinuerligt för att vara en transparent och öppen organisation. Vi arbetar för att förhindra möjligheten till korruption genom att bland annat ha flera attestled för våra inköp/fakturor. Vi har policys och riktlinjer till hur vi ska förhålla oss mot både våra kunder och leverantörer för att undvika mutor och korruption. Med "Lagen om offentlig upphandling" har vi ett givet ramverk för hur vi kan förhålla oss till våra leverantörer utan att förfördela någon part.

I vår värdegrund ligger öppenhet och ärlighet som en motsats till att vara tillåtande emot mutor och korruption. Vi har noll-tolerans mot mutor och korruption.

HÅLLBARHETSRAPPORT 2023

- » **Grafisk form** Folktandvården Gävleborg
- » **Foto** Folktandvården Gävleborg

Publikationen finns enbart tillgänglig digitalt på Plexus.